

Nefndasvið Alþingis
b.t. atvinnuveganefndar
nefndasvid@althingi.is

Reykjavík 26. september 2016

Efni: Umsögn Samtaka iðnaðarins um þingsályktunartillögu um áætlun um vernd og orkunýtingu landsvæða, mál nr. 853.

Þingsályktunartillaga um vernd og orkunýtingu landsvæða er nú lögð fram samhljóða lokatillögu verkefnisstjórnar 3. áfanga rammaáætlunar.

Samtök iðnaðarins eru ósammála þeirri niðurstöðu verkefnisstjórnar um vernd og orkunýtingu landsvæða (rammaáætlun) að byggja ákvörðun um vernd og nýtingu einungis á niðurstöðu tveggja faghópa af fjórum.

Samtök iðnaðarins hafa alla tíð stutt þau markmið sem sett eru fram í lögum nr. 48/2011 um verndar- og orkunýtingaráætlun. Með þeirri lagasetningu var mati á mögulegri nýtingu virkjunarkosta á Íslandi komið í skipulagt horf og átti að byggjast á langtímasjónarmiðum og heildstæðu hagsmunamati. Þetta er jákvætt skref en samtökin gera athugasemdir við framkvæmdina. Í þingsályktunartillögunni kemur eftirfarandi m.a. fram:

„Í áætluninni skal í samræmi við markmið laga nr. 48/2011 lagt mat á verndar – og orkunýtingargildi landsvæða og efnahagsleg, umhverfisleg og samfélagsleg áhrif nýtingar, þ.m.t. verndunar.“

Þannig grundvallast lögin á stöðum sjálfbærrar þróunar, þ.e. umhverfi, samfélagi og efnahag. Verkefnisstjórn var samkvæmt 9. gr. laganna í sjálfsvald sett hvað hún skipaði marga faghópa til þess að fjalla um þessi þrjú megin viðfangsefni. Eftirfarandi fjórir faghópar voru skipaðir:

- Faghópur 1, náttúru- og menningarminjar, skipaður 16. apríl 2014
- Faghópur 2, auðlindanýting önnur en orkunýting, skipaður 16. apríl 2014
- Faghópur 3, samfélagsleg áhrif virkjana, skipaður 9. júlí 2015
- Faghópur 4, efnahagsleg áhrif virkjana, 12. október 2015

Það er mjög stór ákvörðun að skipa virkjunarkostum í flokka, sem m.a. felst í vernd álitlegra kosta, heilla vatnasviða og landsvæða. Þar með er sleppt tækifærum til verðmætasköpunar, atvinnutækifæra, byggðapróunar og gjaldeyrisöflunar á grundvelli vistvænnar orkuframleiðslu. Lögin gera ráð fyrir að slíkar ákvarðanir séu teknar á grundvelli þeirra þriggja þátta sem eru undirstöður sjálfbærrar þróunar, sem eru umhverfi og náttúra, samfélag og efnahagur. Þær tillögur sem fyrir liggja, byggja sem fyrr segir nær eingöngu á þröngri nálgun sem er mat á neikvæðum áhrifum á umhverfi, náttúru og ferðamennsku.

Að mati Samtakanna er það mikill veikleiki á þingsályktunartillögunni og vinnu verkefnisstjórnar 3. áfanga rammaáætlunar að röðun virkjunarkosta taki ekki mið af vinnu faghópa 3 og 4. Samtökin vilja leggja áherslu á að tæplega fjórðungur útflutningstekna þjóðarinnar byggir á nýtingu og framleiðslu raforku, sem er veigamikil uppspretta verðmætasköpunar og atvinnu víða um land.

Samtökin leggja áherslu á að eins fljótt og kostur er verði lögboðinni vinnu faghópa 3 og 4 komið inn í matið. Á meðan svo er ekki, er skynsamlegt að bíða með röðun virkjunarkosta og náttúrusvæða í verndarflokk rammaáætlunar. Nýta ætti biðflokk betur á meðan umfjöllun um samfélagsleg og efnahagsleg áhrif hefur ekki farið fram.

Samtökin gera athugasemdir við vægi neikvæðra áhrifa á ferðamennsku í því mati sem fyrir liggur. Mörg orkuver eru fjölsóttir ferðamannastaðir og nægir að nefna Bláa Lónið í því samhengi ásamt gestastofum virkjana um allt land. Orkufyrirtæki hafa lagt sig fram við að fella orkumannvirki vel að náttúrunni. Athuganir sýna að ferðamenn hafa jákvætt viðhorf til vistvænnar orku og orkuvinnslu og þessir tveir mikilvægu málaflokkar geta vel farið saman.

Samtökin minna jafnframt á að það er einstakt á heimsvísu hve mikill hluti af orkuvinnslu og orkunotkun á Íslandi er vistvænn og endurnýjanlegur. Nýting íslenskra orkukosta er því mikilsvert framlag í þeirri viðleitni þjóða að minnka losun gróðurhúsalofttegunda.

Virðingarfyllst,

F.h. Samtaka iðnaðarins

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Almar Guðmundsson'.

Almar Guðmundsson
Framkvæmdastjóri SI